

Finlands Svenska Måltidsakademi

Det har under en längre tid funnits ett önskemål om att en Finlands Svenska måltidsakademi skulle upprättas för att främja den finlandssvenska mat- och dryckeskulturen, och för att visa fram och berätta om den finlandssvenska matkulturens ideal och värderingar, historiska traditioner, samtida tillämpningar av matkulturarvet och idéer om nyskapade innovationer förankrade i traditionen skapades Finlands Svenska måltidsakademi år 2020. Akademiens huvudsakliga uppgift blir att lyfta fram dess matlagare, odlare och livsmedelsproducenter, maträtter och måltider som format och formar den finlandssvenska identiteten genom historien, både i hemmet, i offentlig matlagning och inom den kommersiella restaurangnäringen. Finlands Svenska Måltidsakademi vill med detta vara ett språkrör som kan ombesörja för att man som finlandssvensk blir varse sina kulturella rättigheter för att bevara och utveckla matkulturen bland finlandssvenskar både inom och utanför Finland.

Finlands Svenska Måltidsakademi vill också stimulera till en samhällelig debatt om matkvalitet, och den stora sociala betydelsen av alla slags måltidsgemenskaper. Det finns i varje land och varje region ett legitimt intresse att med stolthet försvara sina kulturella kulinariska traditioner och den finlandssvenska matkulturen är inget undantag. Vi behöver öka förståelsen om vilka faktorer som på kulturell grund och med traditionella förtecken påverkar måltidens utformning och övriga gestaltning. I vår globaliserade värld finns det idag anledning att å ena sidan se på det accelererande utbudet av mat från helt olika delar av världen, vilket berikar vår totala gastronomiska kultur, å andra sidan kontrasterar det mot den likformighet som snabbmatskedjorna erbjuder. Måltiden är alltså ett givet ämne för kulturjämförelser.

Man har sagt att det är under måltiden som barn fostras till goda samhällsmedborgare. Den gemensamma måltiden har betydelse allt ifrån mikroklimatet i familjeköket till det storpolitiska mötet. Vid matbordet kan man finna en gemensam avslappnande nämnare som möjliggör samtal, diskussioner och i sista hand politiska beslut. Måltiden skapar ett viktigt socialt klister och har ofta varit utgångspunkten för internationellt avgörande samtal om krig och fred i vår tid liksom i det förflutna. Det goda samtalet vid matbordet är såväl demokratins som vetenskapens umgängesform. Finlands Svenska Måltidsakademi vill främja alla dessa aspekter av måltiden, och i synnerhet verka för att barn och unga utvecklar goda matvanor och får kunskap om den finlandssvenska matkulturen.

Men finlandssvensk matkultur handlar inte bara om seder och bruk det handlar också om historia, kontakter och förbindelser och Finlands Svenska Måltidsakademi vill också lyfta fram terroir, geografin, landskapet och miljön i sammanhanget. Den finlandssvenska matkulturen har sina rötter djupt i den finländska myllan och är en del av Finlands mat- och dryckeskultur men den är också beroende av starka anhängare och talesmän som genom sitt vardagliga arbete kan bidra till att uppmärksamma och lyfta fram den finlandssvenska matkulturen och måltiden till en bättre förståelse, och det är detta som är kärnan i den Finlands Svenska Måltidsakademis strategi. En stor del av utvecklingen inom måltidsområdet i vidaste bemärkelse utgörs av ett vittgående samarbete mellan forskare och producenter på olika nivåer inom måltidsområdet och akademien arbetar för en gränsöverskridande förståelse om vad ett matkulturellt arv innebär för individen.

Det finlandssvenska matkulturarvet innefattar finlandssvenskarnas syn på maträtter, drycker och måltider i både hemmet, på restaurang och det offentliga köket, på råvarornas odlande, fångande och fiskande, samt livsmedelsberedande, i ett historiskt, samtida och framtida perspektiv. Det finlandssvenska matkulturarvet handlar också om skillnader och likheter mellan kvinnligt och manligt matlagande och ätande, individens föränderliga matkulturella ideal genom sitt eget liv och hur individen förhåller sig till sin egen tidsandas ideal på matens område i en finlandssvensk identitet.

Den finlandssvenska matkulturens föränderlighet över tid är ett viktigt förhållande att belysa för akademien. Det tar sig till uttryck i form av mötet med andra matkulturer idag men också i historien. Det innebär att den finlandssvenska matkulturen ständigt förhåller sig till sitt kulturhistoriska arv som en del av Sverige-Finlands kultur, storfurstendömet Finlands kultur och idag som en del av Finlands nuvarande kultur.

Akademien skall verka för att särskilt barn och unga får kunskap om den finlandssvenska matkulturens historia och samtid, för att kunna bli bärare av ett matkulturarv i framtiden.

-Det finlandssvenska matkulturens geografiska områden omfattar framförallt Nyland, Åboland, Österbotten och Ålands matkultur men också finlandssvenskar och deras matkultur på andra platser.

Finlands Svenska Måltidsakademi skapades på initiativ av Christian Tikkanen, Richard Tellström och Carita Wallman Larsson.

Finlands Svenska Måltidsakademi r.f.